
Murteentutkimuksen metodit ja ideologiat 1871–2018 (The methods and ideologies of Finnish dialect study 1871–2018)

A Data Management Plan created using DMPTuuli

Creator: Lotta Aarikka

Affiliation: University of Turku

Template: Suomalainen Tiedeakatemia, Eino Jutikkalan rahasto

ORCID iD: 0000-0003-4809-597X

Project abstract:

Väitöstutkimukseni tavoite on selvittää, millaisia metodologisia ratkaisuja fennistiikan alalla ilmestyneissä murreväitöskirjoissa on tehty. Miten väitöskirjojen aineisto on kerätty ja keiden puhetta tallennettu? Miten aineistoa on käsitelty? Tarkastelemalla kootusti eri aikoina tehtyjen väitöskirjojen metodologisia ratkaisuja pääsen käsiksi tutkijoiden kieliideologioihin eli siihen, millaisena kielimuotona ”murreta” on eri aikoina pidetty.

Tutkimukseni toinen tavoite on analysoida murteita tutkivaa kielitieteilijää toimijana: Miten tutkijat perustelevat tekemiään metodologisia valintoja? Miten he tuovat esille omaa kielellistä taustaansa osana tutkimusprosessia? Kolmas tutkimukseni tavoite on hahmottaa, minkälaisena tutkimuskohde – ”murre” – aineistossani näyttäytyy ja millaisista komponenteista sen ajatellaan koostuvan.

Tutkimukseni neljäs, viimeinen ja pääasiallinen tavoite on osoittaa, että tutkijoiden tekemät näennäisesti epäideologiset metodologiset valinnat tuottavat tietynlaisen kuvan tutkimuskohteen käsitteestä – tässä tapauksessa murteesta. Tutkimukseni osoittaa, että metametodologinen analyysi ja tutkijoiden kieli-ideologioiden tarkasteleminen on metametodologinen analyysi ja tutkijoiden kieli-ideologioiden tarkasteleminen on tieteenalan itseymmärryksen ja kehityksen kannalta välttämätöntä.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaista aineistoa on tutkittu, kun on tutkittu ”murteita”?
2. Miten aineisto on kerätty ja miten sitä on käsitelty?
3. Millaisia ovat tutkijoiden murteen käsitteeseen liittämät kieli-ideologiat?
4. Miten tutkijat eksplikoivat tekemiään valintoja ja suhdettaan tutkimaansa kielimuotoon?
5. Miten tutkijat määrittelevät murteen käsitteen ja erottavat sen toisista käsitteistä?

Vastaan tutkimuskysymyksiini tarkastelemalla kahta aineistoa: suomen kielen alalla 1871–2018 ilmestyneitä murteita käsitteleviä väitöskirjoja sekä itse keräämääni tutkijoiden haastatteluaineistoa. Olen rajannut fennististen väitöskirjojen joukosta 51 väitöskirjan osajoukon. Väitöskirjojen joukon muodostin niistä väitöskirjoista, joiden otsikossa mainitaan sana murre. Lisäksi täydensin väitöskirjaotosta ottamalla käsittelyyn väitöskirjat, joiden pääasiallinen aineisto on nimetty ”murreaineistoksi”. Tarkastelen väitöskirjoista pääasiassa niitä osia, joissa käsitellään aineiston keruuta ja käsittelyä. Haastatteluaineistoni koostuu kyseisten väitöskirjojen tekijöiden haastatteluista, jotka olen suorittanut vuoden 2018 aikana.

Last modified: 30-10-2018

Copyright information:

The above plan creator(s) have agreed that others may use as much of the text of this plan as they would like in their own plans, and customise it as necessary. You do not need to credit the creator(s) as the source of the language used, but using any of the plan's text does not imply that the creator(s) endorse, or have any relationship to, your project or proposal

Murteentutkimuksen metodit ja ideologiat 1871–2018 (The methods and ideologies of Finnish dialect study 1871–2018)

1. General description of data

Itse koostamassani aineistossa on kaksi osaa:

1. Kirjallisuusaineisto
2. Haastatteluaineisto

Kirjallisuusaineisto koostuu 2062 sivusta. Kirjallisuusaineisto on koostettu 51 suomen kielen allalla 1871-2017 ilmestyneen väitöskirjan esipuheista/alkusanoista, johdantoluvuista ja aineistoluvuista. Lukujen nimitykset ja sivumäärät vaihtelevat väitöskirjoittain. Tällä hetkellä (30.10.2018) aineisto on olemassa kokonaisuudessaan pdf-tiedostoina sekä tekstintunnistusohjelman tuottamina word-tiedostoina, ja osittain manuaalisesti tarkistettuina word-tiedostoina.

Haastatteluaineisto koostuu em. väitöskirjojen tekijöiden tutkijahaastatteluista. Haastatteluja on tällä hetkellä 19 kappaletta ja kaksi on suunnitteilla. Haastattelut ovat olemassa wav-tiedostoina sekä osan litteraatit eli transkriptiot word-tiedostoina.

Kirjallisuusaineiston osalta data on suoraan lähteestä, joten sen laatua ei voi muuttaa.

Haastatteluaineiston transkriptiot tekee yksi ja sama ihminen, joka työskentelee litterointifirmassa.

2. Ethical and Legal Compliance

Kirjallisuusaineisto on julkista.

Haastatteluaineiston keräämisen yhteydessä olen hankkinut haastateltavilta luvat. Lupa käsittää myös arkistoinnin Turun yliopiston Lauseopin arkistoon. Yksi haastateltava luovutti haastattelun vain omaan käyttöön - muut haastattelut arkistoidaan suunnitellusti.

Suurin eettinen pohdinta liittyy siihen, miten analysoin haastatteluaineiston niin, että se suojelee haastateltavien anonymiteettiä, mutta ei vesitä itse aineistoa. Tämä on hankalaa, sillä haastateltavien pooli on julkisesti tiedossa.

Kirjallisuusaineistoa en voi tekijänoikeudellisista syistä jakaa.

Haastatteluaineisto arkistoidaan Lauseopin arkistoon, jossa se on käytettävissä tutkimukseen.

3. Documentation & metadata

Kirjallisuusaineiston metatietodokumentti on xlsx-tiedosto nimeltä "Aineistotiedot ja sijainnit", johon olen merkinnyt väitöskirjojen tunnustenumeron, tekijän, julkaisuvuoden; luvut, jotka olen digitoinut; digitoidun osuuden sivunumerot sekä sivumäärän.

Haastatteluaineiston metatietodokumentti on xlsx-tiedosto nimeltä "Haastateltavat", johon olen merkinnyt kaikki potentiaaliset haastateltavat (51 kpl), heidän statusensa värikoodauksella (kuollut, pyyntö lähetetty, kieltäytynyt, haastattelu sovittu, haastattelu tehty), haastateltavien nimen, syntymävuoden, syntymäpaikan, sukupuolen, yhteystiedot; haastattelun tekoajan, kaupungin ja paikan.

Haastattelut litteroidaan ja litteraatit arkistoidaan Lauseopin arkistoon.

4. Storage and backup during the research project

Kirjallisuusaineisto sijaitsee koneellani dropbox-verkkopalvelussa.

Haastatteluaineisto sijaitsee koneellani ja kun se on täydellinen, se siirretään Lauseopin arkistoon.

Kirjallisuusaineiston osalta olen itse vastuullinen aineiston säilyttämisestä ja luovuttamisesta.

Haastatteluaineiston olen luovuttanut sen litteroijalle. Kun se arkistoidaan Lauseopin arkistoon, sitä tullaan luovuttamaan tutkimuskäyttöön haastateltavien antamien lupien edellyttämällä tavalla.

5. Opening, publishing and archiving the data after the research project

Kirjallisuusaineistoa ei tekijänoikeudellisista syistä voi julkaista.

Haastatteluaineisto arkistoidaan Lauseopin arkistoon ja se on sieltä käytettävissä.

Haastatteluaineisto arkistoidaan Lauseopin arkistoon ja se on sieltä käytettävissä.

Kirjallisuusaineiston digitoiminen ja käsittely on kestänyt noin kuukauden.

Haastatteluaineisto on kerätty vuoden 2018 aikana ja se litteroidaan tammikuuhun 2019 mennessä.